

ЧДЫКТИ БААБЭ

КИИНЭ УЛУЛТАР

Киинэ – дьон-сэргэ саамай интэриэһиргиир, сөбүлүүр искусствота буоларын бары бэркэ билэбит. Кили харабынан сыаналаан, өйүгэр «буһаран» таһаарар ньымата олус интэриэһинэй. Аныгы кэмтэ киинэни устуу сайдан, кэнгээн, түлсөн иһэрэ үөрдэр. Билиэхэ, көрөөччүлэргэ, аан-дойдуга аатырар Голливуд, российскийкай уонна бэйэбит саха артыыста-ра төһөлөөх элбэх изйини тиэрдийбиттэрэ буолуой! Киинэ билиги олохтут быстыспат сорботунан буолла диэн этэр оруннаах.

Оттон билиги бэйэбит, сахалар, киинэни хайдах устабытыи? Киинэлэр улахан антардарын төрүөтэ, билэрбит курдук, норуот-тут, культурабыт уруккутун, былыр-тылын көрдөрүү. Баар билиги бэйэ-эбит омукут олута онук буолуо – ол эбэтэр кутталлаабы, биллибэт куустэри интэриэһиргиибит. Нууччалыы эттэххэ «ужастары». Оттон билиги норуоттут бэйэтин классиктарын айымньыларынан уһуллубут киинэлэр тарбаха бат-таналлар диэтэхпинэ, бука, сыыс-спатым буолуо. Ол курдук «Аанчык», «Снайпер саха», «Ильмень урдунан туруйалар» уо.д.а. Кэнники кэмтэ өссө биир интэриэһинэй бырайыак онтобулла сылдар, ону сырда-тылым.

Эдэр саас... Дьикти саас...

Умнуллубат түгэнэр, дьикти-кэрэ кыйыллар, ыраас сырдык сыһааннар... Бу барыта билиэхэ саамай истинт уонна былаас өйдөбүлү хаалларар кэм. Хас биир-дии аабааччыбыт, эн – ахтан-сана-ан кэл, эдэр сааһың табаарыста-рын умнума, өрүү өйгөр илдээ сырыт.

Мантан сиэттэрэн, атырдыах ыйын 27 күнүгэр Россияга Киинэ күнэ буолбутунан, «Сахафилм» компания үлэһэбитэ быыл 20 сылтан сибээстээн уонна В.С.Яковлев-Далан «Дьикти саас» айымньытынан киинэ уһулла сыл-дьарын аабааччыларбар кэлси түһүм.

Киинэ туруорааччы режиссера, сахалар кин туттар килибит – Никита Аржаков. Бастаан Горнай улуутун Магарас нэилиигэр устан сабылаабыттар, онтон салгыы Хаҥалас улуутун Төхтүрүгэр. Устар бөлөх уопсайа 7 килиттэн турар, онтон оруоллары сүрүннээн Арктикатаабы культура уонна искусство институтун 4-с курулун устудьуоннара оонньуулар. Сүрүн оруолларга: Гассан – Гаврил Менжаров уонна Айта – Айталина Лавернова оонньуулар.

Киинэни «Сахафилмнар» бэйэ-лэрин үптэринэн уһуллулар. Урукку кэм малын-салын булууга ыарахат-тары көрсүбүттэр.

Гаврил Менжаров:
– Билирэн бөгө буоллаба. Билэн баран кинигэтин аабаарга төбөм оройунан түспүтүм, ол инни-нэ, хомойуох иһин, ааба илик этим, истэн эрэ билэрим. Киинэбэ мин

Кеша Попов-Гассан оруолун оон-ньуубун. Чэпчэтик ылынным диэ-тэхпинэ, сымыаа буолуо: ханнык бабарар оруол ыарахаттардаах... Ол курдук, бэйэҥ олоро сылдыба-тах олоххун, түгэнэргин оонньуруң, герой майгытын таба тайаныһ... о.д.а. Гассан өһөс, саха-лыы ньобой кили буолан биэрэ. Ардытар арыл да сыманата сатаа-тахха, режиссердар «итинник буол-батах» диэн уларьыталлар. Чэ, хай-дах кили буолан тахсыбытын мон-таж көрдөрүө.

Аны очотообу олох атын бөгө буоллаба ди. Ычат өйө-санаата ыраас, сырдык этэ диэххэ дуу... Тапталлара истинт, дорбодулулар эрэлиэх, үлэлээх. Билинтти Интернет үятин ычатын курдук буолбатахтар.

Билигин саха кинигэ санаттан төрүүр, үөскүүр, үнэр-сайдар кэмэ кэлэн турар. Билиги ол кэми илэ көрөр, кыттыыны ылар дьоллоох-пуг.

Кунду «Эдэр саас» халыат аабааччылар, чагичэн-чэбдик

Киинэ уһуллар кэмигэр.

сылдыһың, эдэрдии эрчимнит хаһан да энчирээбэттин, дьолу бабарабың! бөлөх):

Степан Порядин (Устар)

– «Сахафилм» компания устар бөлөбөр баарбын. Ордук очотообу кэм олобун онторого уустук эбит, ол-бу реквизиит, танас-сап, былыр-премьерата Москваба сэтинни ыйта Саха сирин күннэригэр көстөрө буолуо. Оттон Саха сир-гэр саас көстүбөү.

Саха кинигэ сайдарыгар хар-чынан көмө хайаан даҕаны наада. Элбэх ычат билигин собуруу кую-

раттарга баран киинэ эйгэтигэр үөрэнэн, киинэ идэлэрин баһылан наада. Киинэбэ, эрэ оонньуур артыыс диэн : суох. Артыыс үөрэнэн «Актёр драмтеатра и кино» дьэн идэни баһы-лыыр. Онон син биир театрга кур-дук киинэбэ оонньуур. Мээһэ уулуссаттан дьону ылан оонньол-покуун. Анал туспа идэ буоллаба.

Халыат аабар дьонто эдэр-дии эбэрдэ уонна сахалыы киинэни сэргээн диэхтин бабарабың!

Ити курдук сахалыы киинэлэр-тэн биир чабылхай бырайыак уһулла сылдарын сэргэбит буолуохтааххыт. Баар, мантан сиэттэрэн, саха классик сүрүй-ааччыларын атын айымньыла-рын («Сааскы кэм», «Төлкө», о.д.а.) киинэбэ илэ тилиннэ-рэн көрөр кэммит кэлибэ. Очобо кинигэни аахпат буолбут эдэр көлүөнэбэ туһалаах буолуо этэ, «Сахафилм» компанияба, киинэ устар бөлөбөр сай-дыһың, кэскили бабарабыт. Аабаач-чыларбытын сахалыы киинэни көрөргүтүгэр, сыаналыыргытыгар ынты-рабыт!

И ур үлэли үлэли баал бөдө

Д Окуу инжэ Мате өттү Дьок олан Губк Уни уон Уон Сити Уст арл иһи үлэ

Ты эт: бу «С: көр, буна гааһ

Промь устудьуон Сунтаар